

Z A S A D Y G R O M A D Z E N I A Z B I O R Ó W

BIBLIOTEKI INSTYTUTU PEDAGOGIKI UW

I

1. ZADANIEM Biblioteki jest gromadzenie księgozbioru dla potrzeb naukowych i dydaktycznych pracowników, doktorantów i studentów Instytutu Pedagogiki UW.

II

Zasady ogólne

2. Biblioteka gromadzi dzieła o treści ogólnej:

a/encyklopedie, słowniki, informatory

b/opracowania metodologiczne dotyczące nauk społecznych

c/książki i czasopisma umożliwiające bieżącą orientację w tej części wiedzy humanistycznej, która wiąże się z obecnym stanem i perspektywami nauk pedagogicznych w Polsce i na świecie.

3. KSIĘGOZBIÓR PODSTAWOWY zawiera publikacje o treści pedagogicznej. Obejmuje on pedagogikę oraz niektóre specjalności z dziedzin pokrewnych: socjologię wychowania, psychologię wychowawczą, psychologię osobowości, filozofię wychowania, historię wychowania. Dyscypliny te są przedmiotem prac badawczych i specjalizacji w Instytucie.

4. KSIĘGOZBIÓR POMOCNICZY zawiera publikacje z zakresu nauk społecznych i przyrodniczych umożliwiające pełniejsze zrozumienie wychowania i jego uwarunkowań oraz studiowanie przedmiotów uzupełniających, określonych programami studiów. Księgozbiór pomocniczy obejmuje przede wszystkim publikacje z zakresu filozofii /zwłaszcza filozofii marksistowskiej/, ekonomii, statystyki, socjologii, psychologii i biologii.

5. Biblioteka nie gromadzi wszystkich publikacji z zakresu wy-

menionych dziedzin, zwłaszcza pomocniczych. Zasady doboru obowiązujące przy zakupach, zasady selekcji oraz formy stałego wpływu /udziału/ pracowników naukowo dydaktycznych Instytutu na dobór księgozbioru określone są w części szczegółowej.

III

Zasady szczegółowe

6. W księgozbiorze podstawowym Biblioteki gromadzi się w s z y s t k i e polskie publikacje bieżące o charakterze naukowym: opracowania i komunikaty naukowe, sprawozdania ze zjazdów naukowych, podręczniki akademickie, bibliografie specjalistyczne oraz niektóre pozycje w językach obcych, wybrane z udziałem pracowników naukowych Instytutu. Z wydawnictw popularno-naukowych gromadzi się te, które przeznaczone są dla czytelnika o wykształceniu conajmniej średnim. Bardziej popularne broszury i książki będą zakupywane tylko na wyraźne życzenie pracowników Instytutu i ze względu na ich szczególne walory dydaktyczne i możliwość wyzyskania ich w kształceniu studentów jako przyszłych popularyzatorów wiedzy. To samo dotyczy podręczników dla szkół podstawowych i średnich. Gromadzi się publikacje informacyjne o znaczeniu zawodowym, jak wytyczne do pracy dydaktycznej i wychowawczej, programy szkolne, statuty, ustawy. Publikacje informacyjne dotyczące szkolnictwa zawodowego gromadzi się na wyraźne zapotrzebowanie zainteresowanych pracowników naukowo-dydaktycznych.

7. W zakresie dziedzin obejmujących księgozbiór podstawowy Biblioteka gromadzi w zasadzie publikacje współczesne oraz w pewnym wyborze dzieła o znaczeniu historycznym, nie tylko opracowania ale także dzieła klasyków pedagogiki /także nie wznowione aktualnie jeśli nadarza się sposobność zakupu/, teksty związane z dziejami wiaty i wychowania o charakterze źródłowym oraz publikacje wskazane przez zainteresowanych pracowników Instytutu.

8. W ramach księgozbioru pomocniczego Biblioteki gromadzie się tylko współczesne ogólniejsze opracowania naukowe i popularno-naukowe na poziomie pomaturalnym, opracowania o charakterze podręcznikowym i przeglądowym oraz monografie, a nawet przyczynki, o ile wiążą się one z zainteresowaniami badawczymi pracowników Instytutu /na ich wyraźne zamówienie/.

9. Biblioteka gromadzi zarówno druki zwarte, jak periodyki, biuletyny i tp. wydawnictwa naukowe i popularno-naukowe /na poziomie pomaturalnym/, czasopisma społeczno-literackie. Szczegółowy wykaz prounumerowanych i przechowywanych pism jest opracowywany osobno i w miarę potrzeby aktualizowany przez Komisję Biblioteczną.

10. Biblioteka gromadzi wybrane publikacje w językach obcych tylko o charakterze naukowym - głównie w zakresie księgozbioru podstawowego. Uwzględnia się język angielski, francuski, rosyjski i niemiecki, a inne języki w oparciu o konkretne zamówienia pracowników i zespołów naukowych Instytutu.

11. Biblioteka zakupuje poszczególne pozycje w zasadzie w jednym egzemplarzu. Publikacje o charakterze podręcznikowym i inne wykorzystywane w pracy dydaktycznej ze studentami zakupywane są w większej liczbie, nie przekraczającej jednak 15-tu egzemplarzy /dopóki istnieją aktualne ograniczenia lokalowe i finansowe/. Lektury potrzebne na zajęciach o charakterze seminaryjnym gromadzi się w mniejszej liczbie egzemplarzy: od 2-ch do 5-ciu.

12. Zapewnia się wpływ pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu na dobór publikacji zakupywanych dla Biblioteki. Każdy pracownik naukowo-dydaktyczny ma prawo zgłosić w formie notatki bibliograficznej te pozycje dostępne aktualnie w sprzedaży lub zapowiedziane które będą mu potrzebne w jego pracy naukowej lub dydaktycznej. Ponadto każdy pracownik naukowo-dydaktyczny Instytutu ma prawo do zaopiniowania propozycji: zakupów wysuwanych przez kierownictwo Biblioteki.

Postanowienia przejściowe

13. W obecnych warunkach lokalowych Biblioteka nie może przekroczyć 50 000 woluminów. Zasady likwidowania niektórych pozycji znajdujących się w Bibliotece określają ogólne przepisy dotyczące spisywania ze stanu inwentarza majątku ruchomego. Usunięciu z Biblioteki podlegają woluminy zniszczone. Ponadto usuwa się przestarzałe podręczniki, przestarzałe książki o charakterze popularnym, dodatkowe egzemplarze niektórych czasopism. Decyzję o usunięciu i o ewentualnym pozostawieniu zmniejszonej liczby egzemplarzy danej pozycji podejmuje każdorazowo Komisja Biblioteczna. Decyzję zatwierdza Dyrektor Instytutu i Dziekan Wydziału.

14. Wobec oddzielenia Instytutu Psychologii rezygnuje się z gromadzenia pełnego piśmiennictwa z zakresu psychiatrii, biologii, fizjologii i niektórych działów psychologii /psychologia kliniczna, sądowa, inżynierska/ ograniczając się do publikacji podstawowych o charakterze podręcznikowym.

15. Biblioteka rezygnuje z gromadzenia publikacji z zakresu pedagogiki wojskowej, rolniczej, pedagogiki sportu, metodyk poszczególnych przedmiotów /prócz metodyki nauczania początkowego/, publikacji dotyczących oświaty w krajach tzw. trzeciego świata.

Komisja Biblioteczna J.P.:

J. Rucinski

W. Laciński
Dyrektor Instytutu

[rok akademicki 1979/1980]
Pawłemu

ZASADY GROMADZENIA ZBIORÓW SYSTEMU BIBLIOTECZNO-INFORMACYJNEGO UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

I. WSTĘP

System biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Warszawskiego nie posiadał dotychczas spisanych zasad gromadzenia zbiorów. Polityka gromadzenia wynikała z dość ogólnie zapisanych zadań zawartych w aktach prawnych dotyczących zadań bibliotek naukowych, a w szczególności bibliotek szkół wyższych. Zapisy te stanowiły również punkt wyjścia przy spisaniu niniejszych zasad gromadzenia zbiorów.

Obowiązując dotychczas Ustawa o bibliotekach z 1968 r. oraz Ustawa o szkolnictwie wyższym z 1990 r. zadania te formułują w sposób bardzo ogólny, odsyłając do Statutu szkoły wyższej.

Statut Uniwersytetu Warszawskiego uchwalony na posiedzeniu Senatu 18 września 1991 r. tak ustala te zadania:

§ 25 1. BUW jest ogólnouczelniana jednostką organizacyjną o zadaniach naukowych, dydaktycznych i usługowych.

2. BUW jest centralnym ośrodkiem informacji naukowej Uniwersytetu, pełni funkcję centralnej biblioteki nauk społecznych i ma charakter publicznej biblioteki naukowej.

3. Szczegółowe zadania i wewnętrzna struktura BUW określa regulamin systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu, uchwalony przez Radę Biblioteczną i zatwierdzony przez Senat.

§ 26.6. Zasady gromadzenia i opracowywania zbiorów bibliotecznych w ramach jednolitego systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu określa Rada Biblioteczna na wniosek Dyrektora BUW.

Zatwierdzony przez Senat UW w 1992 r. Regulamin systemu biblioteczno-informacyjnego UW stwierdza:

§3.1. Podstawowym celem systemu biblioteczno-informacyjnego jest zaspokajanie potrzeb użytkowników, zapewnienie im dostępu do zbiorów oraz informacji naukowej.

2. Do zadań systemu należy w szczególności: 1) gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i udostępnianie piśmiennictwa polskiego i zagranicznego oraz innych materiałów bibliotecznych w zakresie odpowiadającym potrzebom Uniwersytetu i wynikającym z krajowego planu specjalizacji oraz publicznej dostępności bibliotek.

Zapisane w Statucie Uniwersytetu i Regulaminie systemu zadania określające specjalizację zbiorów bibliotecznych nałożyły zarówno na BUW, jak i na kilka bibliotek zakładowych nowe obowiązki w zakresie gromadzenia zbiorów. Zarządzenie nr 1 Ministra Kultury i Sztuki, Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Sekretarza Naukowego PAN z dnia 26 kwietnia 1979 r. w sprawie ustalenia zasad i planu specjalizacji zbiorów materiałów bibliotecznych oraz wyznaczenia bibliotek centralnych i określenia ich zadań wskazało BUW jako I Centralną Bibliotekę Nauk Społecznych w zakresie: historii, filozofii, prawa, pedagogiki, psychologii, socjologii, nauk politycznych, i naukoznawstwa.

Szczegółowa polityka gromadzenia zbiorów była dotychczas w BUW, podobnie jak w wielu innych bibliotekach zaliczanych do tzw. uniwersalnych, dookreślana drogą eliminacji pewnych grup wydawnictw. Zakres gromadzenia zbiorów w bibliotekach zakładowych określany jest głównie poprzez potrzeby naukowe i dydaktyczne jednostek organizacyjnych, w skład których wchodzi ta biblioteka. Oceniając stosowane choć dotychczas nie spisane zasady gromadzenia zbiorów należy stwierdzić, że na ogół spełniały one swoje zadania, były jednak mało precyzyjne, zwłaszcza w relacjach między biblioteką główną a bibliotekami zakładowymi.

Opracowanie zasad gromadzenia zbiorów podejmujemy głównie z myślą o pełnej realizacji podstawowych funkcji systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Warszawskiego, to jest:

1. Zabezpieczenie w literaturę całego procesu dydaktycznego i naukowego Uczelni oraz zapewnienie informacji w tym zakresie;
2. Realizacji przypisanego Bibliotece Głównej, wraz z bibliotekami współpracującymi, zadania Pierwszej Biblioteki Centralnej w Zakresie Nauk Społecznych;
3. Respektowania charakteru publicznego biblioteki i uniwersalności jej historycznych zbiorów;
4. Zachowania historycznego charakteru zbiorów, z którego nie można zrezygnować, a który ma bardzo poważny wpływ na politykę gromadzenia.

Podstawę gromadzenia zbiorów BUW stanowi: egzemplarz obowiązkowy, wymiana krajowa i zagraniczna, zakupy zarówno bieżącej produkcji wydawniczej, jak też antykwaryczne oraz dary. Zajmując się jednak określeniem zasad polityki gromadzenia zbiorów nie należy brać pod uwagę źródła wpływu zakładając, że nie powinny one mieć wpływu na określenie profilu zbiorów.

Ustalenie relacji między Biblioteką Główną a bibliotekami zakładowymi, a więc prawidłowy dobor i rozmieszczenie piśmiennictwa, ma szczególnie istotne znaczenie. Wstępny zapis tych relacji zawiera Załącznik nr 1. Zasady gromadzenia określają zakres tematyczny zbiorów Biblioteki Głównej i bibliotek zakładowych, dopuszczalny zakres dublowania materiałów oraz liczbę przechowywanych egzemplarzy.

- Zasady gromadzenia zbiorów określają:
- tematykę gromadzonego piśmiennictwa,
 - rodzaje wydawnictw,
 - zasięg chronologiczny,

- język gromadzonych dokumentów,
- liczbę gromadzonych egzemplarzy.

W BUW należy brać pod uwagę zarówno potrzeby bieżące użytkowników, jak i uwarunkowania wynikające z historycznego charakteru zbiorów. Obecny kształt uczelni nie odpowiada jej historycznym tradycjom. BUW, która od początku swego istnienia gromadziła literaturę odpowiadającą reprezentowanym w uczelni dziedzinom nauki, posiada bogate zbiory z zakresu medycyny, weterynarii i teologii kompletowane do lat pięćdziesiątych. Obecnie podejmując decyzję ograniczającą piśmiennictwo z tego zakresu do dzieł ogólnych i historii nauki nie można zrezygnować z uzupełniania, kolekcji historycznej. Takim przykładem wyróżniającym naszą bibliotekę są bieżące zbiory roślin. Dotyczy to szczególnie wydawnictw ciągłych, zwłaszcza XIX-wiecznych, których gromadzenie kontynuujemy nadal, nawet w wypadkach gdy jest ona niezgodna z obecnym profilem zbiorów. Podobna sytuacja jest również w niektórych bibliotekach zakładowych.

Powierzenie BUW roli Pierwszej Centralnej Biblioteki Nauk Społecznych oraz niektórym bibliotekom zakładowym roli bibliotek współpracujących wymusza włączenie tej problematyki do zasad gromadzenia. W obecnych realiach możliwe jest jedynie niewielkie rozszerzenie gromadzenia z zakresu nauk społecznych tam, gdzie wiąże się to z kierunkiem studiów i badań naukowych.

Obsługa procesu dydaktycznego uczelni powoduje konieczność tworzenia księgozbiorów wiel egzemplarzowych, przeznaczonych wyłącznie dla studentów, zarówno w Bibliotece Głównej, jak i w bibliotekach zakładowych. Stąd załącznik nr 2 określający zasady gromadzenia wiel egzemplarzowego księgozbioru dydaktycznego BUW przeznaczony wyłącznie dla studentów.

ZAŁĄCZNIK NR 1

RELACJE W GROMADZENIU ZBIORÓW MIĘDZY BIBLIOTEKĄ GŁÓWNA I
BIBLIOTEKAMI ZAKŁADOWYMI

1. Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie gromadzi zgodnie z zasadami gromadzenia zbiorów piśmiennictwo polskie z zakresu dyscyplin naukowych uprawianych na Uczelni.
2. Biblioteki zakładowe gromadzą wydawnictwa z zakresu prowadzonego w danej jednostce kierunku studiów i odpowiadające zainteresowaniom badawczym pracowników i innych użytkowników.
3. BUW może dublować zbiory bibliotek zakładowych w zakresie literatury polskiej z dziedzin nauk społecznych i humanistycznych; poza wpływem z egzemplarza obowiązkowego powinna kupować dodatkowe egzemplarze. Z zakresu nauk ścisłych BUW powinna zaś uzupełniać zbiory tylko o prace o charakterze ogólnym, informacyjnym i z zakresu historii nauki.
4. Literatura obca z zakresu nauk ścisłych powinna się w zasadzie znajdować w bibliotekach zakładowych.
5. Literatura obca z zakresu nauk społecznych i humanistycznych może być gromadzona zarówno przez biblioteki zakładowe, jak i przez bibliotekę główną.
6. Biblioteka Główna powinna gromadzić, w miarę swoich możliwości i środków, literaturę obcą z zakresu nauk społecznych. W związku z poważnymi trudnościami wydaje się celowym i bardziej realnym uzupełnianie zasobu informacyjnego bazami danych (bibliograficznymi i faktograficznymi) z tych dziedzin.
7. Obce wydawnictwa interdyscyplinarne powinny być gromadzone w Bibliotece Głównej.

ZAŁĄCZNIK NR 2

ZASADY GROMADZENIA ZBIORÓW W KSIĘGOZBIORZE DYDAKTYCZNYM BUW

1. W Księgozbiorze Dydaktycznym BUW gromadzi się:
 - a) piśmiennictwo z tzw. przedmiotów ogólnych, tj. wykładanych na różnych kierunkach studiów i związanych z nimi;
 - b) podręczniki z tzw. przedmiotów kierunkowych pomocniczych (np. chemia dla geologów, fizyka dla biologów, matematyka dla astronomów itp.);
 - c) z zakresu nauk społecznych i humanistycznych możliwie szeroki zestaw literatury dydaktycznej kierunkowej, tekstów literackich, tekstów klasyków filozofii, źródeł historycznych itp.
 - d) z zakresu nauk ścisłych literaturę dydaktyczną jedynie dla tych kierunków studiów, które zgłaszają zapotrzebowanie.
2. W Księgozbiorze Dydaktycznym BUW powinno się gromadzić literaturę w wielu egzemplarzach, tak aby można było w pełni zaspokajać potrzeby studentów.